

Šachový svaz České republiky

Zátokova 100/2, 160 17 Praha 6 – Strahov, tel: 220 512 586, fax: 257 210 981, e-mail: chess@cstv.cz

Sportovně technická komise

ŠK Zikuda Turnov – o.s., šachový klub

ŠK JOLY Lysá nad Labem

Ing. Milan Paulovič, rozhodčí utkání

Věc: Rozhodnutí o námitce proti rozhodnutí rozhodčího

STK ŠSČR (dále jen STK) projednala okolnosti utkání Extraligy družstev ČR 2011/2012 mezi družstvy ŠK Zikuda Turnov a Výstaviště Lysá nad Labem hraného v Lysé nad Labem dne 4. 12. 2011 a schválila dne 31. 12. 2011 následující rozhodnutí:

R o z h o d n u t í :

I

Námitce se vyhovuje. V partii na 6. šachovnici mezi panem Vítězslavem Priehodou (Výstaviště Lysá nad Labem) a panem Janem Sodomou (ŠK Zikuda Turnov) zůstává v platnosti výsledek dosažený reklamací pádu soupeřova praporku hráčem s černými figurami Janem Sodomou (dále jen hráč s černými figurami) - tj. prohra hráče s bílými figurami Vítězslava Priehody (dále jen hráč s bílými figurami) překročením času. Výsledné skóre utkání ŠK Zikuda Turnov - Výstaviště Lysá nad Labem činí 4 : 4.

II

V souladu s čl. 2.11. Odvolacího řádu ŠSČR se vklad vrací namítajícímu.

III

V souladu s čl. 9. Statutu rozhodčích ŠSČR podává STK podnět Komisi rozhodčích ŠSČR k přešetření postupu rozhodčího v tomto utkání.

O d ů v o d n ě n í :

STK se seznámila se všemi dostupnými údaji o průběhu utkání Výstaviště Lysá nad Labem - ŠK Zikuda Turnov. Vycházela zejména ze zápisu o utkání, ze skutečností uvedených v námitce ŠK Zikuda Turnov a ve vyjádření rozhodčího, ale prostudovala i písemná vyjádření kapitánů obou družstev. V souladu s čl. 2.6.5 Odvolacího řádu ŠSČR respektovala STK písemné stanovisko Komise rozhodčích ŠSČR, zejména u čl. 6.10. Pravidel šachu FIDE (dále jen Pravidla).

Při rozhodování brala STK v úvahu zejména následující principy:

1. Omezený časový limit pro provedení určeného počtu tahů je neoddelitelnou součástí soutěžní šachové partie (čl. 6.9. Pravidel). K měření času a informování hráčů i rozhodčího o zbývajícím přiděleném čase jsou zásadně určeny šachové hodiny a k signalizaci, že došlo ke spotřebování stanoveného času „praporek“ (čl. 6.1. Pravidel). Pravidla předpokládají, že hráči i rozhodčí údaje na hodinách průběžně sledují a zjistí-li jakoukoliv nesprávnost v nastavení nebo ve funkčnosti hodin, jsou povinni okamžitě hodiny zastavit (čl. 6.10. Pravidel). Oprávněnou reklamací pádu praporku partie končí (čl. 6.8.-6.9. Pravidel).

2. K situacím, kdy došlo vlivem osob (neznalost nebo chyba při volbě hracího tempa) nebo techniky (nesprávná funkce šachových hodin) k nesprávnostem v počítání času, vydala Komise rozhodčích ŠSČR toto stanovisko: „Jestliže ustanovení čl. 6.10. říká, „if it is found during a game“ (v českém překladu Pravidel „jestliže v průběhu hry se zjistí“), znamená to, že si toho hráči či rozhodčí musí všimnout do pádu praporku. A to se dvěma výjimkami. Tu první představuje situace, kdy sám pád praporku je způsoben onou chybou (např. že na analogových hodinách praporek padá zjevně dřív než v celou, nebo že na digitálních odpočítávání probíhá 8, 7, 6, 0 - tj. bez sekvence 5 až 1). Druhou výjimku pak představuje situace, kdy jsou hodiny nastaveny od počátku chybně a to tak, že čas, který má hráč k dispozici pro reakci na chybu, je velmi krátký - tj. např. má hráč místo 3 minuty + 2 sekundy na tah jen 3 sekundy -

během nich si zpravidla těžko všimne, že je něco špatně. Nebo hráč provede 40. tah a odejde na toaletu a po návratu shledá, že místo slíbených 30 minut se mu přidalo 30 sekund, které mezitím už uběhly.“

Na základě výše zmíněných principů je zřejmé, že Pravidla dovolují nahradit signalizaci vypršení přiděleného času pádem praporku (tj. prokazatelným údajem časoměry) úvahou rozhodčího (tj. zpravidla subjektivním posouzením) jen ve zcela výjimečných případech, kdy nesprávná funkce hodin je zjevná a prokazatelná a současně hráč neměl praktickou možnost závadu zjistit a reklamovat před pádem praporku.

Při svém rozhodování posuzovala STK zejména následující okolnosti:

A. Používají-li se digitální hodiny, je rozhodčí povinen zkontrolovat počáteční správné nastavení hodin. V průběhu utkání může některé nebo všechny úkony s hodinami provést osoba zajištěná pořadatelem, musí však o tom být učiněn záznam v zápise o utkání, jinak je rozhodčí povinen provádět veškeré úkony osobně a odpovídá za jejich správné provedení (čl. 2.5.3. Soutěžního řádu ŠSČR). Tento článek základního soutěžního dokumentu předpokládá, že rozhodčí jako kvalifikovaná osoba delegovaná k utkání příslušným orgánem ŠSČR se osobně přesvědčí o počátečním správném nastavení hodin a další úkony s hodinami zpravidla provádí osobně. Pokud rozhodčí přeneše povinnost provádět úkony s hodinami na pořadatele (což je osoba, na kterou se nevztahují kvalifikační požadavky jako na rozhodčího, navíc je v soutěži družstev zpravidla členem jednoho ze soupeřících klubů či dokonce hráčem jednoho z družstev), musí tuto skutečnost uvést do zápisu. STK konstatuje, že ačkoliv počáteční nastavení hodin prováděl pořadatel, rozhodčí se o jejich správném nastavení v plném rozsahu (vč. druhé periody) osobně nepřesvědčil. Úkony s hodinami prováděl během zápasu rovněž pořadatel, což není zaznamenáno v zápise o utkání.

B. Časový režim byl nastaven pořadatelem bez účasti rozhodčího cca 80 minut před začátkem zápasu (v 8:20) a poté byly hodiny vypnuty. 20 minut před partií byl vyvolán z paměti hodin, ale už pořadatelem ani rozhodčím nekontrolován. Nelze tedy jednoznačně dokázat, zda počáteční nastavení hodin bylo správné nebo ne.

C. Z rozdílu času uplynulého od začátku utkání a času spotřebovaného oběma hráči (cca 7,5-9 minut) rozhodčí učinil závěr, že vinou závady hodiny nepřidávaly ve druhé periodě oběma hráčům přídavek 30s na každý provedený tah. STK konstatuje, že tuto skutečnost nelze po vypršení času jednoznačně prokázat. Časový rozdíl sám o sobě takovým důkazem není. Obecně v soutěžích družstev může k časovým rozdílům docházet z řady důvodů – např. už při zahájení utkání, pokud rozhodčí nepustí osobně všem hráčům hodiny přesně ve stanovený začátek utkání. Při hře s digitálními hodinami dochází k časovým rozdílům při náhodném přemáčknutí nebo naopak nedomáčknutí hodin. Při hře s hodinami, které přecházejí do 2. periody automaticky po vypršení času 1. periody (např. DGT XL), by u výše uvedené předpokládané závady bylo podstatné i to, po kterém tahu došlo k přechodu do 2. periody.

D. K pádu praporku došlo před 49. tahem bílého. Podle dostupných dokumentů byl stav na hodinách bílého po provedení 48. tahu černého cca 2 minuty. V souladu s výše uvedeným principem č.2 nelze ani při eventuálním nesprávném nastavení hodin (resp. jejich nesprávné funkci) považovat pád praporku za situaci, kterou nebylo možno předvídat a na kterou neměl hráč dostatek času reagovat. Reklamáce pádu praporku provedená hráčem s černými figurami byla za těchto okolností oprávněná a její následné odmítnutí rozhodčím a nařízení pokračovat v partii bylo v rozporu s Pravidly.

STK respektuje právo rozhodčího, který je událostem nejbližší a vychází ze své dlouholeté praxe a vysoké kvalifikace, nalézat řešení odpovídající zásadám fair play, logice a konkrétním okolnostem (předmluva Pravidel). Na druhé straně nelze připustit, aby příliš volný výklad Pravidel a řádů vedl k nejistotě hráčů, zda základní principy soutěžní šachové hry (k níž patří i ukončení partie při pádu praporku) jsou stále obecně platné nebo je možné je při každé pochybnosti rozporovat.

STK děkuje oběma klubům i rozhodčímu za spolupráci při objasňování případu.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí je možné podle Odvolacího řádu ŠSČR podat odvolání k VV ŠSČR do 16 dnů od doručení (adresa v záhlaví).

Ve Frýdku-Místku 3. 1. 2012

Ing. Petr Záruba
předseda STK ŠSČR

Rozdělovník:

ŠK Zikuda Turnov – o. s. , šachový klub, zastoupený kapitánem extraligového družstva Ing. Zdeňkem Maršálkem -
Nová Ves n. Nisou 444, 46827

ŠK JOLY Lysá nad Labem, zastoupený předsedou Petrem Saecklem - Sojovická 411, Lysá nad Labem, 28922
Ing. Milan Paulovič - Hovorčovická 22, 182 00, Praha 8

Na vědomí:

Členové STK ŠSČR

předseda Komise rozhodčích ŠSČR

vedoucí Extraligy ČR